

ÇATAL NEWS

THE NEWSLETTER OF THE ÇATALHÖYÜK RESEARCH PROJECT

Çatal News 15

December 2008

4040 Shelter Area. Photo Lori Hager

Our newsletters aim to provide a brief outline of each season's activities at Çatalhöyük. Highlights of the season's excavations and finds are described as well as summaries of research programmes and events that took place on site. More detailed information is available from our website at www.catalhoyuk.com under research/archive reports/2008.

The project works in Turkey with a permit provided by the Turkish Ministry of Culture and Tourism, and under the auspices of the British Institute at Ankara. Our main supporters are Stanford University in the USA, the Institute of Archaeology - University College London, Selçuk University in Turkey and the University of Poznań and the Polish Heritage Council in Poland.

2008 SEASON REVIEW – Ian Hodder

Hitting the jackpot at Çatalhöyük

We have always at Çatalhöyük been working in the shadow of James Mellaart and the exciting discoveries he made at the site in the 1960s. Çatalhöyük is an important Neolithic site near Çumra, Konya. It was inhabited by up to 8000 people who lived in a large ‘town’. There were no streets and people moved around on the roof tops and entered their houses through holes in the roofs. Inside their houses people made wonderful art – paintings, reliefs and sculptures – which have survived across the millennia. It was particularly this art that made the site so famous. James Mellaart and his wife Arlette made remarkable discoveries of bull horns attached to plastered bull skulls (bucrania), plaster reliefs, and wonderful paintings, both non-figurative and with complex narrative content.

Since the current project began in 1993, we have been working slowly, using the full suite of latest scientific and forensic techniques to tease apart the activities that took place at the site. We have made some wonderful discoveries, as have been reported in my reports to *Anatolian Archaeology* over the years. But they always seemed rather less dramatic than those found by the Mellaarts in their larger scale excavations. But in 2008 we began to feel for the first time that we were having a ‘Mellaart season’! Suddenly we came across a burned building that looked very much like what James Mellaart would clearly have called a ‘shrine’ with well preserved pedestals on which were placed bull horns, and in another building we found paintings.

And what is more, these remarkable finds turned up very conveniently under a new shelter that we had constructed in 2007-8 over the 4040 Area and the previously excavated Building 5 in the northern part of the East Mound. The shelter was designed by Atölye Mimarlık in Istanbul and has been wonderfully successful in protecting the archaeological remains. It is also pleasant to work under and its design fits into the mound and the landscape very well. The ends and sides of the shelter will be covered in the winter months. Over the long term 20 buildings will be placed on display beneath the shelter, allowing visitors and tourists to see a 9000 year old

town frozen at a moment in time. The new discoveries are thus already open to the public (Figure 1).

Figure 1. The new shelter constructed at Çatalhöyük. Photo Jason Quinlan

We called the burned house Building 77 (Figure 2). We are still not sure why some buildings were burned, but at least in the case of this building, an intentional fire seems most likely, perhaps as part of a closure ritual. Again for reasons that we do not fully understand, burned buildings (such as Building 52) often have better preserved features within them. Many finds were found on the floors of building 77, beneath the burned rubble, including raptor claws in the side room and antler and ground stone in the main room. Around the northeast platform in this building we found wild bull horns set in pillars. There is evidence that human burials were placed in the platform so the horns seem to surround and perhaps protect the burials. On the wall by these bull horns was a plastered ram's head with horns removed, and below the head there is a small niche. There are other protuberances on the walls of the building, a deep niche in the north wall, and in the northwest corner of the main room there is a very unusual plaster storage or ‘cupboard’ area. Overall this is a very elaborate building that had long use. There was, in the burned fill of the building, much evidence of collapsed plaster features, and also types of brick and daub that suggest an upper storey.

Figure 2. View of burned Building 77 with wild bull hornson pillars. Photo Jason Quinlan

Also luckily placed beneath the new shelter was Building 49 which we have been excavating for some years. The excavation is slow because the house was very long lived and contains much detail in its endlessly replaced plaster floors and wall plasters. The building is very small but yet has always been distinctive. It had large numbers of bull horns in its fill, and a deposit of animal figurines below a floor in a storage area. A large number of burials have been found, especially beneath the two northern platforms. Many of these are very distinctive with arms and legs removed in one case, and with heads removed in three cases. A very rich infant burial was also found with stringed copper beads, and surviving cloth. The greatest concentration of burials occurs beneath the northwestern platform and it is around this platform that we found multiple layers of geometric, non-figurative painting. The paintings occurred both on the walls by the platform and around the edges of the platform itself (Figure 3).

In other parts of the area under the new shelter important work was done in understanding the stratigraphical relationships between Building 52 and surrounding buildings, and in linking up the houses north and south of an ‘alleyway’ that separates two large sectors of housing. It seems too that this ‘alleyway’ did at times have surfaces on which activities took place,

although at other times it was used for refuse discard. In cleaning the buildings on the south side of the ‘alleyway’ other geometric paintings were found. Overall much work was done preparing the area under the shelter for permanent display.

We had again a large team at Çatalhöyük this summer – 160 researchers and students worked at the site as well as 30 local workforce. As well as the usual Stanford-UK team, and the existing teams from Poland (led by Arek Marciniak and Lech Czerniak) and Istanbul (led by Mihriban Özbaşaran), a team of Selçuk University students worked on the Byzantine and early Islamic burials on the West Mound. Working on the Chalcolithic levels on the West Mound itself, there were two teams – one from SUNY Buffalo and the Free University of Berlin (led by Peter Biehl and Eva Rosenstock) and the other from the University of Thrace at Edirne (led by Burçin Erdoğu).

These teams allowed work to continue on other parts of the East and West Mounds (see Figure 9). In the southwest part of the East Mound a team from Istanbul University completed the excavations of another burned house. Beneath the shelter on the south part of the East Mound, Roddy Regan continued to lead the work pursuing a long sequence of buildings and activities.

Figure 3. Painting around the edge of a burial platform. Photo Jason Quinlan

Beneath the 65-56-44-10 sequence of buildings reported on in previous years, and covering the upper part of the sequence at Çatalhöyük, he came down onto a series of smaller and less permanent buildings and open areas. The latter had been used for dumping and for a series of activities including fire-spots. He also found an extremely large oven in an area adjacent to large ovens discovered by Mellaart. Beneath this area of partly open and public activities, we have begun to discern burned buildings that relate to the Level VI burned buildings identified by Mellaart. As noted above, we again expect to find well-preserved houses in this area associated with the burning.

Nearby, in the TP Area, the Polish team from Poznan continued to make exciting discoveries in the uppermost levels of the site. As reported last year, they had found a remarkable incised frieze in a small room. This year it became clear that this room held large numbers of burials, as well as a range of distinctive artifacts such as projectile points. It is possible that this location was used for a long time as a separate 'tomb' – a practice very different

from the beneath house floor burials found in the main sequence on the mound. The team has also found large floors that suggest a very different type of architecture emerging at the top of the East Mound.

We can now begin to see how this type of architecture develops into the following Chalcolithic period on the West Mound as a result of the work of the teams from Selcuk, Edirne, SUNY Buffalo and Germany. As well as a deep section dug into the site of the West Mound, Peter Biehl and Eva Rosenstock have identified a series of rooms with internal buttresses. These seem to be located in closely packed buildings with large walls that develop on from the large walls found in the upper layers of the Neolithic East Mound. It seems probable that the buttressed rooms are basements and they recall the architecture at Can Hasan. In another part of the West Mound, Burçin Erdoğu worked further on a building with a red painted floor. The latter seems to have collapsed into a basement room with internal buttresses. Indeed, there seems to be more than one phase of collapsed floor.

2008SEZONU DEĞERLENDİRMESİ– Ian Hodder

Çatalhöyük'te kazı yaptığımız bu yıllar boyunca, James Mellaart'ın 1960'lı yıllarda yaptığı kazılardan çıkan heyecan verici yeni keşiflerin gölgesinde yaşadık. Çatalhöyük, Konya, Çumra yakınlarında bir Neolitik yerleşmedir. Hiçbir sokağın bulunmadığı yerleşmede insanlar çatıların üzerinde dolaşmışlar ve evlerine çatılarda açılmış olan deliklerden girip çıkmışlardır. Bu evlerde yaşayan insanlar, evlerin içini binyıllar boyunca ayakta kalmış olan, inanılmaz güzellikteki sanat unsurları ile doldurmuşlardır- duvar resimleri, kabartmalar ve heykeller. Bu sanat eserleri, kazı alanını meşhur kılan en önemli taraftır. James Mellaart ve eşi Arlette, sıvadan yapılmış boğakafalarına iliştilmiş boğa boynuzları (bukranium), siva kabartmalar ve hem

sembolik olan, hem karmaşık hikayeler içeren harika duvar resimleri ile kayda değer buluşlar gerçekleştirmişlerdir.

Son dönem kazılarının başladığı 1993 yılından beri, her türlü teknolojik ve bilimsel yenilikle birlikte, mikroskopik düzeyde inceleme yöntemlerini de kullanarak devam eden kazılar ağır ve temkinli bir şekilde ilerlemiştir. *Anatolian Archaeology* dergisindeki raporlarımdan da takip edildiği üzere bu yıllar boyunca muhteşem bir takım keşiflerde bulunduk. Ancak bunlar hep Mellaart'ın geniş çaptaki kazılarından çıkan buluntular ile karşılaştırıldığında sönük kalmışlardı. Fakat 2008 kazı yılında, sonunda biz de ilk defa olarak bir 'Mellaart sezonu' yaşadık! Bu sezon, James Mellaart'ın 'tapınak' olarak tabir

edeceği, boğa boynuzları iştirilmiş, iyi korunmuş kaideler bulunmuş ve başka bir binada ise duvar resimleri ortaya çıkarılmıştır.

Bunun yanı sıra, yeni çıkan bu buluntular, 2007-2008 yılında tamamlanmış olan, Doğu Höyük'teki 4040 Alanı ile kazısı ve konservasyonu daha önce bitirilmiş hali hazırda ziyarete açık olan Bina 5'i de kapsayan korugan örtünün altında ortaya çıkmıştır ki bu durum bizim açımızdan çok avantajlı olmuştur. Bu korugan örtü projesi İstanbul'daki Atölye Mimarlık tarafından çizilmiş olup, arkeolojik kalıntıları koruma açısından önemli bir örnek teşkil etmektedir. Korugan örtü, kapladığı alanda çalışma yapmayı kolaylaştırdığı gibi, şekli itibarıyla höyükle ve çevreyle uyum içinde bulunmaktadır. Korugan örtünün uç ve yan kısımlarındaki pencereler kış ayları boyunca kapalı tutulacaktır. Uzun vadede bu alanda 20 adet binanın konservasyonu yapıldıktan sonra, örtünün altında sunuma açılması planlanmakta, böylelikle kazı alanına gelen misafirlere ve ziyaretçilere, 9000 yıllık bir kent adeta bir zaman tüneli içinde donmuş kalmış gibi sunulabilecektir. Yeni çıkarılan bu binalar şimdiden halka açık hale getirilmiştir (Figür 1).

Bu yanmış binaya 'Bina 77' adı verilmiştir (Figür 2). Hala bazı binaların neden yanmış olduğu konusunda tam bir açıklama yapamasa da, büyük bir ihtimalle binaların belki de bir bina kapatma ritüelinin bir parçası şeklinde bilinçli olarak yakıldığı savı güçlüdür. Yine tam olarak anlayamadığımız bir sebepten dolayı genelde yanmış binaların ve içlerindeki mimari unsurların korunma koşullarının oldukça iyi olduğu gözlenmektedir. Bina 77'nin tabanında, yanmış yığının altında birçok buluntu ortaya çıkarılmıştır. Bunlardan bazıları; yan odalardan birinde bulunan yırtıcı bir kuşun pençesi, bir geyik boynuzu ve ana odada bulunan bir öğütme taşıdır. Bu binanın kuzeydoğu platformu çevresinde kaideler ve bu kaidelere iştirilmiş boğa boynuzları bulunmuştur. Platformların içinde gömütlerin olduğuna dair kanıtlarımız olduğundan, bu boynuzların gömütleri korumak amacıyla buraya yerleştirilmiş olması muhtemeldir. Bu boğa boynuzlarının yanındaki duvarda da, boynuzları çıkarılmış ve sıvanmış bir koç kafası duvara asılmış şekilde bulunmuştur. Bunların dışında da binanın duvarlarında tümsekler gözlemlenmekte olup, ayrıca kuzey duvarında derin bir niş ile ana odanın kuzeybatısında çok sıradışı bir depo veya 'dolap' sayılabilecek bir alan bulunmaktadır. Binanın yanmış dolgu içerisinde, çökmüş

geniş sıva parçalarına ve farklı çeşit tuğlalar ile harç kalıntılarına rastlanması bu evin ikinci bir katının olduğu savını güçlü kılmaktadır.

Bununla beraber yeni korugan örtünün altında birkaç sezondur kazısına devam ettiğimiz Bina 49 da yer almaktadır. Bu binanın kazısı, binanın uzun dönem kullanılmış olmasından kaynaklı birçok kat sıvanmış tabanın ve duvar sıvalarının yer alması sebebiyle çok yavaş ilerlemiştir. Bu bina çok ufak olmasına rağmen, diğerlerinden farklı bir yapısı olduğu açıktır. Bina dolgusunda çok sayıda boğa boynuzu bulunmuş, ayrıca bir tabanın altında ortaya çıkan depo alanında, hayvan figürinleri topluluğuna rastlanmıştır. Özellikle iki kuzey platformunun altında çok sayıda gömüte rastlanmıştır. Bulunan bu gömütlerden birinde kolların ve bacakların ve diğer üç gömütte de baş kısmının bulunmadığı da dikkati çekmiştir. Bununla birlikte çok zengin gömü hediyeleri içeren bir çocuk gömütüne de rastlanmış ve bu gömütle birlikte ipe takılmış bakır kolyeler ve korunarak günümüze kadar gelmiş olan bir tekstil parçasına da rastlanmıştır. Gömütlerin en yoğun bulunduğu alan kuzeybatı platformu olup, aynı zamanda bu platformu çevreleyen duvarlarda geometrik şekilli, bir duvar resmi bulunmuştur. Bu resimler hem duvarların üzerinde hem de platformun kenarlarında bulunmuştur (Figür 3).

Bu yeni korugan örtünün altındaki diğer alanlarda ise, Bina 52 ve onu çevreleyen binalar arasındaki tabakalanma ilişkisine yönelik kazılar devam etmiş ve aralarındaki geçiş yoluyla ayrılmış olan kuzey ve güneydeki evlerin arasındaki tabakalanma ilişkisi de kurulmuştur.

Aradaki bu geçiş yolunun zaman zaman üzerinde çeşitli aktivitelerin devam ettiği bir alan, zaman zaman da artıkların atıldığı bir çöp alanı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu geçiş yolunun güneyindeki binalar temizlendiğinde çeşitli geometrik şekilli resimlere rastlanmıştır. Genel olarak da korugan örtünün altındaki alan sürekli olarak ziyarete açılmak üzere temizlenmiş ve düzenlenmiştir.

Bu yıl yine Çatalhöyük'te oldukça büyük bir ekibimiz vardı-160 araştırmacı ve öğrenci ile 30 kadar yerel halktan işçi çalışmıştır. Stanford Üniveritesi ile İngiltereli ekibin yanı sıra, Polonya'dan (Arek Marciniak ve Lech Czerniak'ın başkanlığında) ve İstanbul'dan (Mihriban Özbaşaran'ın başkanlığında) ekipler

ile Selçuk Üniversitesi öğrencilerinden bir ekip Batı Höyükte Bizans ve İslam dönemlerine ait gömütler üzerinde çalışmıştır. Batı Höyük'te ise Kalkolitik tabakalarda iki ayrı ekip çalışmıştır-birisi SUNY Buffalo Üniversitesi ve Berlin Açık Üniversite'den bir ekip (Peter Biehl ve Eva Rosenstock başkanlığında), bir diğeri ise Edirne Trakya Üniversitesi'nden bir ekipdir (Burçin Erdoğan başkanlığında).

Bu ekipler Batı ve Doğu höyüklerinin farklı kısımlarındaki çalışmaların devamına yardımcı olmuşlardır (bakınız Figür 9). Doğu Höyüğün güneybatı kısmında İstanbul Üniversitesi ekibi burada bulunan yangın geçirmiş bir evin kazısını tamamlamıştır. Yine Doğu Höyük'te güney korugan örtüsünün altında, Roddy Regan derin bir tabakalanma veren bina ve aktivitelerin bulunduğu alandaki çalışmasına devam etmiştir. Daha önceki senelerdeki raporlarda belirtilmiş olan bina dizini 65-56-44-10'in altında şimdi daha ufak ve geçici bir bina dizini ile açık alanlar belirlemiştir. Bu açık alanlar çöplük alanı olarak ve ateş yakılmak için kullanılmışlardır. Bununla birlikte bu alanda, Mellaart döneminde keşfedilenleri andıran çok büyük bir ocak bulunmuştur. Bu yarı açık, daha çok komünel tabir edebileceğimiz alanda, Mellaart'ın yanık binalar olarak tanımladığı Seviye VI'ya tekabül eden yanık bina dizininin izlerine rastlanmıştır. Yukarıda da belirtildiği gibi bu alanda iyi korunmuş, yangınla bağlantılı evleri bulmayı umuyoruz.

Yakınındaki TP Alanında ise, Poznan Üniversitesi'nden ekibe katılan Polonyalı ekip, kazı alanının en üst tabakalarında heyecan verici keşiflerine devam etmişlerdir. Geçen

seneki raporlarda belirtildiği gibi bu ekip, kazı yaptıkları alanda çok önemli bir buluntu olan spiral motifli kazı bezek yöntemi ile yapılmış bir friz ortaya çıkarmışlardır. Bu yıl ortaya çıktı ki bu küçük odanın içi gömütlerle dolu olup ve birçok zengin buluntu da beraberinde ortaya çıkmıştır. Burasının uzun bir dönem için bir 'mezar odası' olarak kullanılması muhtemeldir – bu höyüğün diğer kısımlarında görülen alışlagelmiş ev tabanlarının altına ölü gömme adeti ile farklı bir gelenektir. Ekip ayrıca burada çok geniş taban yapılarına rastlamış olup, bu da Doğu Höyük mimari geleneğinde şimdiye kadar rastlamadığımız bir unsurdur.

Batı ekibindeki Selçuk, Edirne, SUNY Buffalo ve Alman ekibinin çalışmaları sonucu şimdi Kalkolitik döneme ait mimari tipinin nasıl geliştiği konusunda bilgimiz olmaya başlamıştır. Batı Höyük'te açılan derin açmanın dışında Peter Biehl ve Eva Rosenstock kazdıkları alanlarda, içerisinde payendelerin bulunduğu bir dizi oda ortaya çıkarılmıştır. Bunlar, geniş duvarlı, birbirine bitişik binalar şeklinde ortaya çıkmış olup, Neolitik Doğu Höyük'ün üst evrelerinde bulunan geniş duvarlarla benzerlik göstermektedir. Bu payendeli odaların zemin katı olabileceği düşünülmekte ve Can Hasan yerleşim mimari geleneği ile benzerlik göstermektedir. Batı Höyük'ün başka bir tarafında ise Burçin Erdoğan kırmızı tabanlı binadaki çalışmalarına devam etmiştir. Bu binanın üst katının, iç mimarisinde payendeler bulunan zemin katına çöktüğü düşünülmektedir. Gerçekten de burada zeminde birden fazla düşmüş zemin tabakası olduğu görülmektedir.

OTHER ACTIVITIES – Ian Hodder & Shahina Farid

4040 Shelter

The shelter project over the 4040 Area was completed just before the summer season this year. The architects Sinan Omacan and Rıdvan Övünç of Atölye Mimarlık in Istanbul worked closely with the excavation team through the design and preparation process, which was planned to be completed over a 2-year period. The first part was to lay the foundations in the summer of 2007 followed by the superstructure construction in the spring of 2008.

This new shelter is wonderfully successful in protecting the archaeological remains (see Figure 1). It has a domed superstructure of compressed wood from Austria and polycarbonate cover panels from France. The ends and sides of the shelter are removable for the summer months when the excavations will continue and closed for the winter months. The structure was assembled by local Konya firms under the supervision of Atölye Mimarlık. Over the long term about 20 buildings will be placed on display beneath the shelter allowing

visitors and tourists to see a 9000 year old town frozen at a moment in time.

Karis Eklund, with help from team members, designed a route for a walkway around the area for maximum vantage for our visitors. The route was then made of interlocking wooden planking resting on sandbags to protect the underlying archaeology. Low roped sides keep visitors from straying off the path and information panels have been put at strategic places (Figure 4).

Also incorporated under the shelter is Building 5 (Figure 5). This was the first Neolithic structure we placed on display under a semi-permanent shelter in 1999. We decided to incorporate this building under our new shelter for a number of reasons one of which was due to the sorry state of disrepair of the shelter.

Figure 4. Construction of public walkway in the 4040 Area. Photo Jason Quinlan

Storage Depots

Another major achievement for us this summer was the construction of two storage depots.

One of the problems of long-term excavation is planning for storage of the excavated material archive when no storage facility is available in museums. At Çatalhöyük we have long suffered from a lack of storage facilities at the site. At the beginning and end of each season hundreds of crates of material have to be moved out of laboratories where they are securely stored in the off-season to make room for teams to set up their work stations.

Thanks to permissions that were granted last year and much-needed funds, we were able to have two of the four modular storage depots built. The construction work was undertaken by a Konya firm and we are very grateful to Mehmet Ali Özdemir and his team for their hard work and diligence. Many thanks also Oguz Öztüzcü for the design and plans for the depots.

Disappointingly, the first depot filled very quickly with hardly a dent made in the crates stored in various laboratories whilst the second depot was completed just after the end of the season. Funds permitting the remaining two depots will be built in 2009.

Figure 5. 4040 Area on public display. Photo Jason Quinlan

Boeing Sponsored Display Cabinet at Ankara Museum of Anatolian Civilization

Figure 6. Objects from current excavations on display in Ankara Museum of Anatolian Civilization. Photo Jason Quinlan

With the support of the Ministry of Culture and Tourism and the Konya Archaeological Museum, Boeing sponsored a new display case in the Ankara Museum of Anatolian Civilization for a collection of current finds from the site (Figure 6). This temporary exhibit will be renewed on an annual basis and will allow the finds from the site to be shown in the capital city before returning to Konya. A video about the site is also on a permanent loop near the display case.

Templeton Seminar

The final on-site seminar entitled “Spirituality and religious ritual in the emergence of civilization, Çatalhöyük as a case study” took place at the end of July with an international group of eminent archaeologists, anthropologists, theologians and philosophers to help us interpret the ancient, prehistoric symbolism at Çatalhöyük.

The four questions being asked by the Templeton funded project are: (1) How can archaeologists recognise the spiritual, religious and transcendent in early time periods? (2) Are changes in spiritual life and religious ritual a necessary prelude to the social and economic changes that lead to civilization? (3) Do human forms take on a central role in the spirit world in the early Holocene, and does this centrality lead to new conceptions of human agency that themselves provide the possibility for the domestication of plants and animals? (4) Do violence and death act as the foci of transcendent religious experience during the transitions of the early Holocene in the Near East, and are such themes central to the creation of social life in the first large agglomerations of people?

A final publication is currently in preparation.

Figure 7. X-raying the bull horn core-pillars. Photo Jason Quinlan

On-site x-ray of Building 77 bucrania

One of the exciting finds of this season was Building 77. This was excavated beneath the new shelter over the 4040 Area and was targeted for excavation as it was seen to be heavily burnt from the surface scrape. This building is now on permanent display.

Because this building was burned, there are many finds preserved within it with elaborate features including platforms. In particular, around the northeast we found wild bull horns set in pillars. These seem to be ‘protecting’ the human burials beneath the platform. On the wall by these bull horns was a plastered sheep head with horns removed, and below the sheep head there is a small niche.

Mellaart found a number of plastered bucrania on walls and set in benches in the 1960s but to date we do not know whether these were made of moulded plaster over the skulls of the animals they imitate.

We decided to try to find out and so with the help of our friends in Konya, to whom we are very grateful, a portable x-ray machine was brought to site. Our main interest was the plastered sheep head on the wall but we also x-rayed the bull horn cores (Figure 7). Unfortunately, the resolution of the images was not conclusively informative, as we were x-raying dense soil, but it does appear that there is no internal bone structure to the sheep head. The depth of insertion of the horn cores could be seen however, these will be studied in greater detail at a later date in the hope that we might be able to tell if the cores were imbedded with their horn sheath intact, which we think would provide more stability to what seems to be fragile objects.

Visitors

We welcomed a number of organised tours this summer many of whom were generously supportive of the project – Thank you all. These included tours led by the Turkish Cultural Foundation, Stanford Alumni, Sacred Tours and staff from the US Embassy in Ankara, the latter expertly organised by Sally Collins, formerly a member of our Human Anthropological team. Thank you Sally!

We were also very happy to host a group of representatives from our long-term supporter, Shell, who were on a working tour in Konya. As well, we were visited by a delegation of sugar manufacturers who were attending an International Conference at the Sugar Factory in Çumra. We were pleased to host our British Ambassador Nick Baird and his wife Caroline and the Irish Ambassador Tony Mannix and his wife Roisin. Many guests were also recommended to pay us a visit via the Dedeman Hotel in Konya. We are very appreciative of the many ways in which the hotel supports the project and team throughout the season.

We were filmed for a TV documentary about the evolution of the human diet, which is currently in production.

The Summer School was once again a huge success. This programme's success is proved by the fact that it has taken place on a seasonal basis since 2002 when it developed from an EU funded programme to promote the education of archaeology in schools. It involves up to 20 children from schools, clubs and orphanages visiting the site every day over a month of the summer season (Figure 8). Included in the daylong workshop are presentations, tours and an afternoon of making things out of clay or painting. They also write stories; a set of diaries written as Neolithic children has been published by the programme sponsor. But what appears to be the highlight of the day for the children is excavating on the 1960s spoil heap.

The programme develops year by year and now involves schools from all over Turkey, as far as Istanbul. This year students from the Koc High School in Istanbul spent a day with us. This naturally feeds into the local economy through hotel bookings and tours to other

attractions in the Konya region. The programme is directed by Gülay Sert and supported by Shell.

Figure 8. Community Collaboration – Summer School and Village visiting day. Photos Jason Quinlan

Another important way of reaching our community is via a programme aimed to understand our relationship with the local communities and what they require from us in order to better understand our shared heritage and responsibility to it. We believe we need to expand the concept of ‘the archaeological site’ to include research questions that meet community needs. We do this through interviews, discussions, presentations and questionnaires, which takes place in the focus villages and on site.

Towards the end of the season we invite everyone from one of the villages to a community night at the site. This year about 500 people came from the village of Küçükköy for site tours, slide shows and workshops followed by a feast of rice and lamb washed down with copious amounts of Fanta in the courtyard of our dighouse.

DiĞER AKTİVİTELER-Ian Hodder & Shahina Farid

4040 Korugan Örtüsü

4040 Alanı'ndaki korugan örtü projesi 2008 kazı sezonu başlamadan önce tamamlanmıştır. İstanbul'daki Atölye Mimarlık'dan Sinan Omacan and Rıdvan Övünç isimli mimarlar, projenin planlama ve hayata geçirilme aşamalarında 2 yıl boyunca çalışmışlardır. Projenin hayata geçme aşamasının ilk ayağı olarak 2007 yaz sezonu boyunca korugan örtünün ayaklarının geleceği noktalarda arkeolojik kazılar yapılmış olup, 2008 baharında ise ikinci aşama olarak örtünün kendisi yerleştirilmiştir.

Bu yeni örtü arkeolojik kalıntıları korumada son derece başarılı olmuştur (bakınız Figür 1). Ayrıca kazı alanını tamamen kapsayan bu örtü, altında çalışanlara rahatlık sağlamak ve şekli itibarıyla höyüğün şekline ve genel çevreye uyum sağlamaktadır. Kubbe şeklindeki üst yapı, Avusturya'dan ithal edilmiş sıkıştırılmış tahtadan ve çevresini kapatan polikarbon paneller ise Fransa'dan ithal edilmiştir. Örtünün yan tarafları açılıp kapanabilir şekilde dizayn edilmiş olup, yaz aylarında açık ve kış aylarında kapalı tutulmaktadır. Örtünün yapılmasında Konya'daki yerel şirketlerle çalışılmış olup, projenin yönetimini Atölye Mimarlık yürütmüştür.

Uzun vadede 20 kadar Neolitik binanın bu örtü altında ziyarete açılması planlanmakta ve böylelikle bu 9000 yıllık şehrin zaman içerisinde donmuş şekliyle ziyaretçilerin ve turistlerin beğenisine sunulması ön görülmektedir.

Karis Eklund, diğer ekip elemanlarının yardımıyla, alanın ziyaretçiler için en elverişli biçime getirilmesi amacıyla, alanın etrafında bir yürüyüş platformu dizayn etmiştir. Daha sonra bu yürüyüş platformu, platformun yapılandırılacağı alanlara arkeolojinin korunması amacıyla yerleştirilen kum torbaları üzerine dizilen tahta bloklar ile yapılmıştır. Platformun etrafına çekilmiş halatlar ile ziyaretçilerin belirlenmiş bu ziyaretçi yolunun dışına çıkmaları önlenmekte olup, bununla beraber bu yol üzerinde belirlenmiş stratejik noktalara yerleştirilen bilgi panelleri ziyaretçilere yön vermektedir. (Figür 4).

Ayrıca, Bina 5 de bu örtünün altına alınmıştır (Figür 5). Bina 5, 1999 yılında kısa vadeli ömrü olan bir örtünün altında ziyarete açık hale getirilmiş ilk Neolitik yapı idi. Bu binayı

örtünün altına dahil etmemiz birkaç farklı neden dolayısıyla olmuş olup, bu nedenlerden en önemlisi Bina 5'i kapsayan örtünün artık kullanılamaz halde olmasıdır.

Depolar

Bu kazı sezonunda tamamlanan bir diğer büyük iş ise iki depo binasının yapımının tamamlanmasıydı.

Uzun vadeli kazı planı yapmanın problematik taraflarından biri de, müzelerde yeterince depo alanı bulunmadığı da göz önüne alındığında, kazıdan çıkan malzemenin arşiv olarak nerede saklanacağı problemi idi. Çatalhöyük'te uzun bir süreden beri çıkan malzemeyi depolayabileceğimiz yetersiz depo alanları nedeniyle sorun yaşamaktaydık. Her sezonun başında ve sonunda, malzeme ile dolu yüzlerce kasa, sezonda laboratuarlarda çalışan ekibe yer açmak amacıyla yer değiştirmek durumunda kalmaktaydı.

Geçen sene sağlanan izinler sayesinde ve izin başvurularımızın başarıyla sonuçlanması dolayısıyla planlanan 4 depo ünitesinin ikisi kazı sezonu sonuna kadar başarıyla tamamlanmıştır. İnşaatı yapan Konya firmasına, Mehmet Ali Özdemir'e ve ekibine çalışmalarını için teşekkür ederiz. Ayrıca Oğuz Öztüzcü'ye mimari çizim ve planları için teşekkür ederiz.

İlk depo, laboratuarlarda birikmiş kasaların buraya taşınması ile çok çabuk dolmuştur ve ne yazık ki ikinci depo kazı sezonunun bitmesinden az sonra tamamlanabilmiştir. Gerekli fonların çıkarılabilmesine bağlı olarak diğer iki ünitenin 2009 yılı içerisinde yapılması planlanmaktadır.

Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde Çatalhöyük Eserlerine Ayrılan Vitrin

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Konya Müzesi'nin desteği ile Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde yeni kazılardan çıkan Çatalhöyük eserlerinin sergilenmesi amacıyla ayrı bir vitrin yapılması için Boeing firması sponsor olmuştur (Figür 6). Bu geçici sergideki eserler her yıl yenilenecek olup, Konya Müzesi'ne geri dönmeye önce yıl boyunca başkentteki ziyaretçilerin ilgisine sunulacaktır. Ayrıca, kazı alanını tanıtıcı bir video da bu vitrinin yanına yerleştirilmiş olup, tekrar eder şekilde sunum yapacaktır.

Templeton Seminerleri

Templeton seminerlerinin sonuncusu “Uygarlığın ortaya çıkışında ruhsal ve tinsel ritüel: Bir örnek çalışma olarak Çatalhöyük” başlığı altında Temmuz ayının sonunda, dünyanın çeşitli yerlerinden katılan arkeolog grupları, antropologlar, teologlar ve felsefeciler ile, Çatalhöyük’teki prehistorik sembolizmi yorumlamak amacıyla gerçekleşmiştir.

Templeton fonuyla gerçekleşmiş olan bu çalışma dahilinde dört soru gündeme gelmiştir: (1) Arkeologlar erken çağlardaki tinsel, dinsel ve transandantal unsurları nasıl tanıyabilirler? (2) Sipsiritüel ve dinsel yaşamda gözlemlenen değişimler, uygarlığın ortaya çıkmasına yol açan ekonomik ve sosyal değişimlere bir zemin mi oluşturmuştur? (3) Erken Holosen’deki ruhsal dünyada insan formları merkezi bir rol mü oynamıştır ve bu merkezizetçilik insanın bitki ehlileştirme ve hayvanları evcilleştirme sürecinde yeni kavramlara yol açmış mıdır? (4) Şiddet ve ölüm olguları, Yakındoğu’da, Holosen’e geçişte transandantal dini deneyimlerin ana odağı mı olmuştur ve bu temalar ilk büyük insan yığımlarının oluşturduğu sosyal hayatın oluşmasında merkezi bir rol mü oynamıştır?

Sonuçlarla ilgili bir yayın şu anda hazırlık aşamasındadır.

Bina 77’deki Bukranyumun Kazı Alanında Röntgenin Çekilmesi

Bu kazı sezonunun önemli buluntularından biri de Bina 77 olmuştur. Bu bina yeni yapılan korunga örtünün altında yer alan binalardan biri olup, yüzeyden yanmış bir bina olduğu gözlemlenmiş ve öncelikli olarak kazılmasına karar verilmiştir. Bu bina şu anda ziyarete açık hale getirilmiştir.

Bu binanın yangın geçirmesi dolayısıyla, platformlarda dahil içindeki birçok mimari unsur iyi korunmuş biçimde bulunmuştur. Özellikle de binanın kuzeybatısında dikmelere yerleştirilmiş yabani boğa boynuzlu bir alan bulunmuştur. Bu unsurların buldukları platformun altındaki insan gömütlerini korumak amacıyla yapıldıkları düşünülmektedir. Bu boğa boynuzlarının bulunduğu alandaki duvarda ise boynuzları çıkarılmış ve yalnızca başı kalmış olan bir koyun kafatası sıvanmış olarak bulunmuştur. Koyun başının altında ise bir niş bulunmuştur.

Mellaart kazıları zamanında da duvarlara ve sekilere yerleştirilmiş sıvanmış boğa veya koç boynuzları (bukranya) bulunmuştur ancak

bugüne değin bunların taklit edildikleri hayvan başlarının üzerine kalıp çıkarılmak suretiyle yapılabildiğini bilmiyoruz idik.

Bu bilgiye ulaşabilmek için Konya’daki dostlarımızın yardımlarıyla, taşınabilir bir röntgen makinesi alana getirilmiştir (Figür 7). Öncelikli olarak sıvalı koyun başının anlaşılması ana amacımız olmasına rağmen, boğa boynuzlarının da röntgeninin çekilmesine karar verilmiştir. Maalesef, elde edilen röntgen görüntüleri, kalın bir toprak tabakası üzerinden çekildiğinden bize istenilen bilgileri verecek kadar yüksek çözünürlükte olmamıştır, buna rağmen sıvalı koyun kafasının içerisinde aslında kemik bir yapılanmaya rastlanmamıştır. Aynı zamanda boğa boynuzlarının iç yapısı kısmen görülebilmiş olup ileriki çalışmalarda bu boynuzların sağlamlık derecesini anlamak için, dikmelere dış yüzeyleri ile birlikte takılıp takılmadıklarını bilmek önem taşımaktadır.

Ziyaretçiler

Bu yaz, kazı sezonunda alana birçok ziyaretçi tur gelmiş ve bunlar projeye geniş ölçüde destek olmuşlardır-hepsine teşekkürü borç biliriz. Bunlar, Türk Kültür Vakfı, Stanford Mezunları, Sacred Tours ve Ankara Amerikan Konsolosluğu çalışanlarıdır. Konsolosluk ziyaretçilerimizin tur organizasyonu ekibimizin eski Fiziki Antropoloji ekibi üyesi Sally Collins tarafından düzenlenmiştir. Teşekkürler Sally!

Bununla birlikte, uzun vadeli sponsorumuz olan Shell firması çalışanları, Konya’da bir iş görüşmesinde oldukları sırada Çatalhöyük’ü de ziyaret etmişlerdir. Bununla beraber Çumra Şeker Fabrikası’na bir Uluslararası Konferans için gelen şeker üreticilerinden oluşan delege de kazı alanını ziyarete gelmiştir. Aynı zamanda İngiltere büyükelçisi Nick Baird ve eşleri Caroline ile İrlanda büyükelçisi Tony Mannix ve eşleri Roisin’i de bu yılki ziyaretçilerimiz arasında görmekten onur duyduk. Dedeman Hotel’inde kalan birçok misafir de otel yönetimi tarafından kazı alanımızı ziyaret için yönlendirilmişlerdir. Dedeman Hotel’ine sezon boyunca proje ve ekibe sağladığı destekten dolayı teşekkür ederiz.

Bir televizyon belgesel çekim ekibi, ‘İnsanın Beslenme Biçiminin Evrimi’ konulu belgesel çekimleri için kazı alanında bulunmuşlardır.

Yaz Okulu projesi de yine başarıyla tamamlanmıştır. Bu projenin başarısı, 2002 yılında ilk kez bir Avrupa Birliği projesinin bir

parçası olarak başladığı zamandan beri aralıksız devam etmesi ile kanıtlanmıştır. Bu proje, her yıl bir ay boyunca 20 adet öğrenci ve çocuğun, etraftaki okul, klüp ve yetiştirme yurdundan kazı alanını ziyaret etmesini içermektedir (Figür 8). Bir günlük atölye çalışmaları; sunumlar, turlar ve öğleden sonra yapılan kil ve boya ile yapılan çalışmaları içermektedir. Bununla beraber çocuklar hikayeler yazmaktadır; nitekim bu hikayelerin bir araya getirilmesi ile Neolitik çocuğun güncesi temalı bir kitap basılmıştır. Ancak çocuklar için en önemli kısmı 1960 lı yıllardaki kazılardan kalma toprak yığımında yaptıkları kazılardır.

Bu program her yıl biraz daha gelişmekte ve artık atölyeye katılan öğrenciler İstanbul dahil olmak üzere birçok şehirden gelmektedirler. Bu yıl İstanbul'daki Koç Lisesi'nden ziyarete gelen öğrenciler bütün bir günü bizimle geçirmişlerdir. Bu durum doğal olarak, otel rezervasyonları ve Konya'nın diğer turistik bölgelerine ziyaretler şeklinde yerel

ekonomiye katkı sağlamaktadır. Bu program Gülay Sert tarafından yürütülmekte ve Shell tarafından fonu sağlanmaktadır.

Yerel halkla ilişkilerimizin geliştirilmesi, bizden beklentileri doğru algılama ve ortak mirasımız ile ona duyduğumuz sorumluluğu tanıtmak amacıyla topluma yönelik bir program başlatılmıştır. 'Arkeolojik Alan' kavramının genişletilmesi ve araştırma sorularının toplum ihtiyaçlarını karşılayabilmesi amacına yönelik olarak geliştirilmesi gerektiği fikrine inanmaktayız. Bunu civarda belirlenen köylerde ve kazı alanında röportajlar, tartışmalar, sunumlar ve anketler yaparak gerçekleştirmekteyiz.

Kazı sezonunun sonuna doğru çalışmaların sürdürdüğü bu köylerden birinden köy sakinleri davet edilmiş ve bir halk günü düzenlenmiştir. Bu yıl Küçükköy'den yaklaşık 500 kişiye alan turu verilmiş, dia gösterisi ile atölye çalışmaları yapılmış ve ziyaretin sonunda kazı evinde ziyaretçilere yemek verilmiştir.

FIELD TEAM 2008

Project Director:	Ian Hodder.
Field Director & Project Coordinator:	Shahina Farid.
Project Assistant:	Banu Aydınoglu.
Computing:	Sarah Jones & Richard May.
Database Development:	Sarah Jones.
4040 excavations:	Veysel Apaydin, Louise Felding, Daniel Eddisford, Cordelia Hall, Michael House, Freya Sadarangani, James Taylor, Lisa Yeomans, Roddy Regan, Freya Sadarangani, James Taylor, David Mackie,
South Area excavations:	Arkadiusz Marciniak, Lech Czerniak, Arkadiusz Klimowicz, Adriana Badtke, Marek Baranski, Agata Czeszewska, Patrycja Filipowicz, Andrzej Leszczewicz, Katarzyna Regulska, Klaudia Sibilska, Marcin Was, Joanna Pyzel, Tonka Soba, Monika Kwiatkowska, Marta Bartkowiak, Kamilla Pawlowska,
TP excavations:	Mihriban Özbaşaran, Güneş Duru, Nurcan Kayacan, Nejla Kurt, Melis Üzdürüm, Turhan Ulgur, Ece Bircek, Müge Ergün,
IST Team:	Peter Biehl, Eva Rosenstock, Tom Birch, Ingmar Franz, Raymond Whitlow, Frank Stremke, Maxime Brami, Katie Neilson, Alexander Heckendorff, Jemima Wolverton, Jana Rogasch, Sonia Ostapchouk, Daniel Lawrence, David Orton, Burçin Erdoğan, Nejat Yücel, Gülay Yılankaya, Sedef Polatcan, Melek Kuş, Abdurrahman Sönmez, Fuat Yılmaz,
West Mound, Trenches 5 - 7:	Asuman Baldiran, Zafer Korkmaz, Numan Arslan, Derya Boluk, Dilek Çekiç, Ramazan Gündüz, Görkem İlerslan, Utku Yalçın, Onur Yüksel, Ayşegül Tabakoğlu, Ömür Özkanlı.
West Mound, Trench 8:	Rachel Becker, Louise Richter, Chris Lowman, Madeleine Douglas, Tiffany Cain, Rachel King,
West Mound, SEL Team:	Melissa Chatfield, Sharmini Pitter, Cheryl Makarawicz, Angus Hodder, Marina Lizarralde, Colleen Morgan, Monique Boddington, Ellie Baird, Sophie Vitae, Dide Sağlam, Yasemin Özarlan, Sema Bağcı, Meltem Öz, Özge Özgülenç, Katy Killackey.
Stanford Field Team:	Dave Mackie, Cordelia Hall in consultation with Duncan Lees (Plowman Craven).
Stanford Post-grads:	Julie Cassidy, Marina Lizzeralde.
Students:	Milena Vasic.
Illustration:	Liz Pye, Duygu Çamurcuoğlu, Alanna Wakeford, Kelly Caldwell, Nancy Shippen, Şengül Arslan.
Survey and Digitising:	Jason Quinlan.
Finds:	Nerissa Russell, Kathryn Twiss, Sheelagh Frame, Claire Christensen, Arzu Demirergi, Liz Henton, Serkan Yeni.
Heavy Residue:	Simon Hillson, Lori Hager, Başak Boz, Helen Lomas, Brenna Hassett.
Conservation:	Amy Bogaard, Michael Charles, Fusun Ertuğ, Ellen Simmons, Dragana Filipovic, Catherine Longford, Michael Wallace, Danielle de Carle, Garrett Boyd, Alexandra Livarda.
Image and Media:	Philippa Ryan.
Faunal Team:	Jessica Pearson.
Human Remains:	Eleni Asouti.
Palaeoethnobotany:	Daniella Bar-Yosef Mayer, Burcin Gümüş,
Phytoliths:	Tristan Carter, Marina Milić, Danica Mihailovic, Brandi Lee MacDonald.
Isotopic Analysis:	Roseleen Bains.
Charcoal Analysis:	Nurcan Yalman, Hilal Gültekin, Duygu Tarkan.
Shell:	Lynn Meskell & Carolyn Nakamura.
Chipped Stone:	Sonya Atalay, Ted Mendoza.
Bead technology:	Chris Doherty.
Ceramics:	Chris Doherty, Mike Charles, Amy Bogaard, Cordelia Hall, David Mackie.
Figurines & Miniature Clay Objects:	Gülgün Gürcan, Yaman Özakin, Kayhan Ata.
Clay Balls & Geometric Shapes:	Serena Love.
Clay materiality & sourcing:	Mira Stevanovic.
Landscape Survey & Coring:	Karl Harrison, Rebecca Scott, Anna Davenport.
Speleotherm Sourcing:	William Middleton, Elia Morales.
Architectural Analysis:	Alexandra Bayliss, Shahina Farid.
Clay Architectural Material:	Gülay Sert, Nuray Kaygaz, Işıl Demirtaş, Kemal Oruç.
Forensic Team:	Sonya Atalay, Lewis Jones, Filiz Toprak.
Chemical Analysis:	Harvey Whithouse, Wentzel Vanhuyssteen, Peter Pels, Anke Pels, Paul Wason, Maurice Bloch.
C14 Dating Team:	Sharon Moses.
Summer School:	Reyhan Yıldırım.
Community Archaeology:	Levent Özer.
Templeton Team:	Mustafa Tokyağsun, Hasan Tokyağsun, İbrahim Eken.
Research Projects:	İsmail Salmancı, Nevriye Şener, Gülsüm Eken, Saliha Eken.
Novelist in Residence:	Mevlut Sivas, Hulusi Yaşlı, Hüseyin Yaşlı, İsmail Buluç, Mustafa Yaşlı, Yusuf Tokyağsun, Mehmet Ali Motuk, Hasim Ferakaya, Numan Buluç, Ali Akçar, Mahmut Celik, Sadet Kuşçuoğlu.
Camp Manager:	Saliha Sivas, Fadimana Yaşlı, Rabia Yaşlı, Elmas Motuk, Esra Şener, Emine Yaşlı, Hatice Çelik, Elmas Şener.
Site Custodians:	
House Staff:	
Site Workers:	
Residue Sorters:	

Acknowledgements

The project works under the auspices of the British Institute of Archaeology at Ankara with a permit from the Turkish Ministry of Culture and Tourism. The project is grateful to the Director General of Monuments and Museums, Orhan Düzgün and to our government representative Lütü Önel.

The main sponsors are Yapı Kredi and Boeing. Our long-term sponsors are Shell and Merko, and other sponsor is Thames Water.

Support was gratefully received from the British Institute of Archaeology at Ankara in Britain, the John Templeton Foundation, the Global Heritage Fund, National Geographic, Stanford University, the Turkish Cultural Foundation, the American Embassy in Ankara, and in Poland the University of Poznań, and the Polish Heritage Council.

Our main institutional partners and sponsors are Stanford University in the US, the Institute of Archaeology, University College London in the UK and Selçuk University in Turkey.

Other institutional partners are Poznań University, Poland, Istanbul University and the University of Thrace at Edirne, Turkey and SUNY Buffalo in the US.

I also wish to thank Gülay Sert for her running of the educational programmes at the site.

We are grateful as ever to Jimmy and Arlette Mellaart. Special thanks are extended to Ömer Koç for his continued support of the project.

Teşekkürler

Proje, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izniyle, Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü'nün denetiminde yapılmaktadır. Projemiz, Anıtlar ve Müzeler Müdürlüğü Başkanı Sayın Orhan Düzgün'e ve kazımızda Bakanlık temsilcisi olarak görev yapan Sayın Lütü Önel'e teşekkürü borç bilir.

Ana sponsorlarımız Yapı Kredi ve Boeing'dir. Uzun vadeli sponsorlarımız ise Shell ve Merko olup, bir diğer sponsorumuz da Thames Water'dir.

Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü'ne, John Templeton Fonu'na, Küresel Kültür Mirası Fonu'na, National Geographic'e, Stanford Üniversitesi'ne, the Türk Kültür Vakfı'na, Ankara'daki Amerikan Büyükelçiliği'ne ve Polonya'daki Poznań Üniversitesi'ne ve Polonya Milli Piyango Konseyi'ne desteklerinden dolayı teşekkür ederiz.

Ana kurumsal ortaklarımız ve sponsorlarımız ise; Amerika Birleşik Devletleri'nden Stanford Üniversitesi, İngiltere'den Londra Üniversitesi, Arkeoloji Enstitüsü ve Türkiye'den Selçuk Üniversitesidir.

Projenin diğer kurumsal ortakları ise Poznań Üniversitesi, Polonya Milli Piyango Konseyi, İstanbul Üniversitesi, Edirne Trakya Üniversitesi, Buffalo'daki New York State Üniversitesidir.

Ayrıca Gülay Sert'e, kazı alanında yürüttüğü eğitim programı için teşekkürü borç bilirim.

Her zamanki gibi Jimmy ve Arlette Mellart çiftine minnettarlarımız sunarız. Projeye devam eden katkılarından dolayı Sayın Ömer Koç'a özel teşekkürlerimizi sunarız.

This Newsletter has been compiled by Banu Aydınoglugil, drawn from the 2008 season Archive Report (www.catalhoyuk.com)

OVERVIEW OF THE EXCAVATIONS

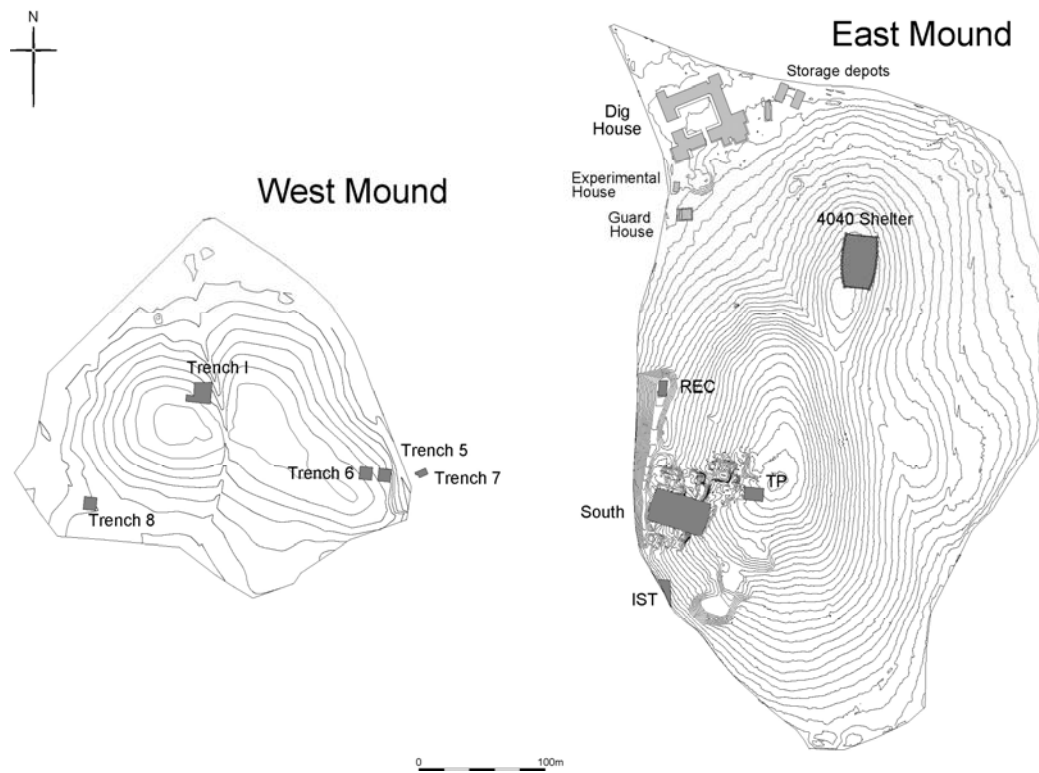

Figure 9: Excavation Areas 2008.

Areas of Excavation 2008 – Shahina Farid

Excavation took place in four areas on the East mound and in three trenches on the West mound (see Figure 9). The four areas on the East mound were the 4040 Area, an area that was scraped in 2003 on the northern eminence of the mound and now partially under a permanent shelter completed this summer, 2008 ; the South Area, an area excavated since 1995, incorporating the 1960s trenches and covered by a shelter constructed in 2002; the TP Area, an area excavated since 2001 at the crest of the mound; and the IST Area on the lower southwest slope, south of the South Area. On the West Mound excavation continued in Trenches 5, 7 and 8. Teams work with specific aims and research questions.

5-year excavation programme

In terms of the excavation programme the research aims for the current phase of the project (2003-8) deal with the social geography of the settlement and larger community structure.

In order to fulfill the research aims we moved away from detailed analyses of individual buildings, their construction, occupation and closure, which were the focus of the previous 5-year phase of work (1995-99, see published volumes), and we concentrated on large 'neighbourhood' areas.

4040 Area

Thus the 4040 Area to the north of the east mound was scraped in 2003 and integrated with the area exposed by surface scraping in 1993-5. The subsequent plan exposed a large number of similarly aligned groups of Neolithic houses separated by 'streets' or 'alleyways'. Subsequent excavations have established that these groups of buildings represent different time periods.

The long term aim is to excavate some twenty houses of a contemporary occupation horizon for permanent display under a newly constructed shelter that will be open to visitors throughout the year as well as an area where archaeologists can continue excavating in the summer months (Figure 10).

Figure 10. 4040 External areas. Photo Jason Quinlan

One of the most exciting finds of this season was a nail size fragment of woven textile and a tiny length of finely twisted cord. Both of these pieces were found associated with an infant burial in the NW platform of B.49, 4040 Area. The infant was the first of nine to be buried in this platform and was buried with a number of artefacts (Figure 11). Near the neck was the tiny fragment of textile and a thin folded copper tube through which a fine twisted cord was emplaced (Figure 12). Preserved by corrosion the copper seems to be a thin rolled sheet through which the fine string was passed or the copper was rolled around. Other artefacts included a shell bead necklace, a bead anklet of black, white and pink stones, several shells, flint and a bone spatula. Traces of blue and red pigment were also found. A dark residue and stain may be decayed leather in which some of these objects may have been placed. The infant lay on the phytolith traces of matting in which the body may have been wrapped.

Figure 11: Close up of shell beads and copper tube threaded with fine twisted cord around the neck area of infant (17457), F.4023. Photo Jason Quinlan

Figure 12: (top) Detail of twisted cord threaded through rolled copper tube and (bottom) the fragment of textile found close by. Photos Jason Quinlan

This is the first evidence of textile found at Çatalhöyük since the 1960s (Mellaart).

Important botanical finds from the 2008 season included plant concentrations recovered from burnt Building 77. A deposit of glume wheat spikelets (pairs of grains still enclosed in their glumes or ‘hulls’) was recovered in front of two large bins in a side room of Building 77.

A second ‘rich’ botanical deposit from burnt Building 77 was recovered in the south-east corner of the main room (Space 336), near the ladder base. Preliminary analysis of this deposit suggests that it consists of mainly charred peas. (Figure 13, unit 16498).

Figure 13: A deposit of peas (16498) was recovered in the corner of the main room in Building 77. Photo Bogaard & Charles

South Area

To compliment our research aims in the 4040 Area covering contemporary neighbourhoods, in the South we aim to explore more fully the temporal processes that produce phases of settlement because the buildings remaining from the Mellaart and our excavations occur at different levels (Figure 14).

Figure 14. An interesting find of this season from South area is a clay stamp with a hand motif found in a midden deposit. During previous excavations hand motifs were seen on wall painting at different areas on site. Photo Jason Quinlan.

TP Area

The team from Poland, headed by Professors Lech Czerniak and Arkadiusz Marciniak from the Institute of Archaeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences and the Institute of Prehistory, University of Poznań direct a team of students from Poland. The TP team have worked in an area at the southern crest of the East mound since 2001 to study the latest phases of tell occupation, dated to the end of the seventh millennium BC which is located next to the 1961 trench where James Mellaart had defined Levels I – III. The study of these later periods is providing significant data for the transition of Neolithic to Chalcolithic at Çatalhöyük and thus providing a link for the East and West Mounds (Figure 15).

Figure 15: One notable example from this season was a miniature female figurine (15839.X10) delicately carved from stone, possibly steatite with a grey-green tint from TP Area. Photo Jason Quinlan.

Also two rather similar rounded points were recovered this year, both probably used as hairpins or for a similarly ornamental function from the TP area (13532.X28). 16262.F1 is complete and similar in shape. Its base is incised in a pattern that evokes a flower or leaf, or perhaps glume wheat; it is set off from the shaft by a strangulating groove (Figure 16).

Figure 16: Rounded points, perhaps to secure clothing or hair, made of large mammal long bone cortex: 16262.F1, two views, top; 13532.X28 two views, bottom. Photo Jason Quinlan

IST Area

Team IST is mainly comprised of members and students from the University of Istanbul, Department of Archaeology, Prehistory Section under the direction of Assoc. Prof. Dr. Mihriban Özbaşaran.

Team IST has formerly excavated sites in Central and Southeast Anatolia. Here the team have excavated a series of buildings and external areas up to the site perimeter fence, which clearly indicates that the sequence lies below a public dirt track that runs between the East and West Mounds.

West Mound

The results of the 2006 season defined a new three-fold research approach for the West Mound excavations. It was decided that the new excavations would approach a two fold Chalcolithic research agenda and the third would excavate the Classical and later periods.

Trenches 5, 6 and 7

Led by Dr. Peter Biehl, SUNY Buffalo & Dr. Eva Rosenstock, Free University the aim in Trenches 5, 6 and 7, located on the SE slope of the mound, is to excavate a series of step trenches down to natural in order to assess a full sequence of occupation on the West Chalcolithic Mound. Continuing from Trs. 5 and 6 opened in 2006, Tr. 7 was opened on the same alignment but as a machine cut trench in the side of a ditch that runs along the eastern

edge of the West Mound. This was opened to afford a quick view into the depth and nature of the stratigraphy.

The results combined with those from the TP Area on the East mound will inform on the nature of transition from Late Neolithic on the East Mound to Early Chalcolithic on the West Mound or, illustrate that the two sites were at some stage occupied concurrently.

Trench 8

The team led by Dr Burçin Erdoğan, University of Thrace is investigating an area to the southwest of the mound where later surface collections of pottery indicated ECII activity in order to correlate occupation sequences on Çatalhöyük West to Can Hasan.

The 2008 summer season at West Mound Trench 8 was a short season aiming to expand the plan and complete the excavation of the “Red Building” (Building 78) which was revealed during 2007 excavations. It appeared that the Red Building may have been a two storey structure. Also the floors of the first and second storeys as well as the second storey’s walls were found to be painted red (Figure 17).

Figure 17. Traces of the two storey building with red painted floors and wall. There are no comparable examples from other Chalcolithic sites in Central Anatolia. Photo Nejat Yücel

Classical and Later Activity

The third team led by Drs Ahmet Tırpan and Asuman Baldiran from Selçuk University are conducting excavations of the later activity. It is known that the West Mound was used as a burial ground in the historic periods but so far little by way of occupation or other activity has been found. The Selçuk University team is concentrating on the excavations of the late burials and any other activity in Trenches 5, 6, 7 and 8. This will enable the team to view a much wider and meaningful late burial assemblage in a holistic manner.

ADDRESSES

The “Friends of Çatalhöyük” and the “Çatalhöyük Research Project” can be contacted at:

Çatalhöyük Research Project

Institute of Archaeology
University College London
31-34 Gordon Square
London WC1H 0PY
UK

Tel/Fax: 0044 (0)20 7679 7515

Email : catalhoyuk@ucl.ac.uk

OR

Çatalhöyük Research Project

Department of Anthropology
Main Quad, Building 50
450 Serra Mall
Stanford University
Stanford,
CA 94305-2034
USA

The site address is:

Çatalhöyük Kazi Ekibi,
Çumra, Konya
Turkey

Tel/Fax: +90 (0) 332 452 5720

e-mail: catalhoyuk@mail.koc.net

View of the Dig House. Photo Jason Quinlan

WEB SITE:

Çatalhöyük Project: www.catalhoyuk.com

JOINING THE FRIENDS OF ÇATALHÖYÜK

The Friends of Çatalhöyük was set up to promote the project's endeavours in excavation, conservation and heritage management at the site; to promote public interest in the site, both local and international; to promote scientific research into the understanding of the site and its setting. Members receive Newsletters, which cover recent activities of the project, and results of the excavations and which keep them informed of lectures and events. If you are interested in joining please complete the form at the bottom of this page and return it to the address indicated. If you would like any further details please contact the Çatalhöyük Office.

Please make **£** cheques payable to
“University College London”

Return to: The Friends of Çatalhöyük,

Çatalhöyük Research Project

Institute of Archaeology

University College London

31-34 Gordon Square

London WC1H 0PY

UK

Please make **\$** cheques payable to
“Stanford University”

Return to: The Friends of Çatalhöyük,

Department of Anthropology

Main Quad, Building 50450

Serra Mall

Stanford University

Stanford

CA 94305-2034

USA

View of the East Mound from the N with the 4040 shelter to the left and the South shelter is to the right. Photo Shahina Farid

THE FRIENDS OF ÇATALHÖYÜK

Annual Membership minimum- £20 / \$40

Students and Concessions - £10 / \$20

I wish to make a donation for

Name :

Address :

.....

.....

Telephone : Email :